

Marcellin Castéran (amb l'edició en gascó normalitzat dels *Mayouraus de Nistòs*), i això sense comptar un Mistral del qual es contemplava més aviat «sa démarche lexicographique» en un article del norantè volum de la *Revue des Langues Romanes*. Entre els occitans d'expressió francesa, hi comptaríem Joë Bousquet, René Char, François-Paul Alibert o Maurice de Guérin.

L'obra i els interessos de Ravier poden semblar variats, però convindrem que amaguen una gran coherència de fons. Una visió de conjunt de la llengua i la cultura —en el sentit més ampli— occitanes que engloba la dialectologia, l'onomàstica, la història, la geografia, les tradicions populars, el folklore o la literatura, per no dir els ressos localitzables de la filosofia. Potser el que explica aquesta aparent diversitat d'interessos d'un —en primera instància— gran lingüista com ell pot ser una frase que el mateix Ravier va deixar estampada en aquella ressenya de 1988 (p. 104): cal veure la llengua «comme facteur de transversalité sociale et culturelle, et pas seulement comme banal moyen d'intercompréhension».

Aitor CARRERA
Universitat de Lleida

JOAN BELTRAN I CAVALLER
(1933-2020)

Joan Beltran i Cavaller va nèixer a Tortosa un 28 de maig de 1933 en el si d'una família de llaueners. Ens va deixar el 23 d'octubre de 2020 als 87 anys.

Fins als 13 anys va anar a l'escola i va fer estudis de comerç; estudis que no va acabar —li mancava un any— a causa de la mort del pare. Un fet que el va obligar a ocupar-se, molt jove encara, de la botiga familiar tot ajudant la seua mare.

A poc a poc va anar desenvolupant habilitats comptables i als 20 anys, el 1953, va entrar a treballar a la sucursal del Banco de Aragón a Tortosa (posteriorment Banco Central i, més tard encara, Banco Central Hispano). Hi va treballar «quaranta anys, un mes i un dia», segons havia comunicat a Jordi Duran en una entrevista que se li va fer, amb la precisió i el rigor que l'acompanyaven. L'any 1993, doncs, es va jubilar.

Mentrestant, entre els anys 1972 i 1975, mitjançant cursos diversos (sobretot des d'Òmnium Cultural) va anar incorporant-se al coneixement de la llengua catalana. El 1975 va obtenir el certificat de professor de la Junta Assessora per als Estudis de Català. De fet, amb el títol sota el braç, a l'aula s'inicia la seua veritable formació. Així, comença a impartir docència en els cursos de reciclatge per a mestres i llicenciats a les Terres de l'Ebre.

De tarannà infatigable, de seguida va assumir responsabilitats i el 1979 va ser nomenat coordinador dels cursos. Alhora, s'ocupava d'impartir els cursos de nivell superior. Ho va fer fins al 1990, més d'una dècada.

Amb pocs materials a l'abast va començar un període de formació autodidacta on el *leiv motiv* era l'aprehensió de la relació entre la norma lingüística i la variació. Intentava establir una relació amable entre la varietat geogràfica pròpia —el tortosí, un parlar del subdialecte nord-occidental— i el model normatiu de l'IEC. El resultat d'aquesta reflexió va ser l'obra *L'estàndard occidental. Una proposta per a l'estàndard català de les terres del darrer tram de l'Ebre*, publicat des de la CIRIT de la Generalitat de Catalunya (amb l'aval d'Isidor Marí). Noteu que parlava de l'*estàndard*, una varietat a la qual s'hauria d'accedir des de les especificitats de la varietat pròpia reconegudes per la normativa. Una normativa composicional i polimòrfica, característiques reforçades per la nova GIEC. El seu posicionament sempre va ser inequívocament favorable a l'establiment d'un model lingüístic convergent amb la llengua comuna de la comunitat lingüística.

La seua tasca de recerca s'inicia tot just jubilar-se, l'any 1993. Ho fa de la mà del seu inseparable amic Josep Panisello Chavarria. D'aquesta manera, l'any 2002 surt a la llum una obra en dos volums, *Cruïlla i Aïnes*: un autèntic vademècum del model formal de la varietat tortosina destinat a l'ensenyament de la llengua (llibre de text més exercicis d'autocorrecció). Traspasat Josep Panisello l'any 2006 —el 5 de maig—, quatre anys més tard, un 19 de març de 2010 es presentava el *Vocabulari de Cruïlla*, una altra obra en dos volums de molta envergadura, que recollia 3.000 entrades detallades de mots del territori obtinguts a partir del buidatge d'una gran quantitat d'obres, des de l'edat mitjana fins a la contemporaneïtat. Un repertori lexicogràfic impressionant. Finalment, Joan Beltran encara va tenir temps de posar negre sobre blanc al seu parer sobre el sempre complex tema morfosintàctic de la distribució de les preposicions *per* i *per a*.

Tot i el seu capteniment humil i discret, poc donat a l'extraversió, amb la referencialitat intel·lectual ben consolidada al territori (encara que no tant a fora), li van començar a arribar els reconeixements. En destacaré alguns:

- Medalla de plata del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1992;
- Premi Convit 2011 a la trajectòria de promoció de la llengua catalana entre la societat;
- Premi honorífic «Lo Grifonet 2011», atorgat per Òmnium Cultural a les Terres de l'Ebre;
- Premi d'Actuació Cívica 2011, atorgat per la Fundació Lluís Carulla;
- Creu Sant Jordi, atorgada per la Generalitat de Catalunya, abril 2016;
- Premi Carles Salvador 2019, atorgat per Maestrat Viu.

El 2016 fou nomenat membre corresponent de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Ens ha deixat una persona afable, rigorosa i elegant. Allunyat del món acadèmic, va esdevenir un treballador de la llengua en majúscules. Un autèntic cavaller de la llengua a les Terres de l'Ebre i el Maestrat.

Miquel Àngel PRADILLA CARDONA
Universitat Rovira i Virgili
Institut d'Estudis Catalans

GUNHILD HOYER
(1956-2020)

Il 19 dicembre 2020 si è spenta all'ospedale di Grenoble, improvvisamente ma dopo molti anni di sofferenze affrontate con coraggio e con forza, Gunhild Sieglinde Tuailon-Hoyer, per noi colleghi e amici giusto Gunhild.¹

Gunhild, romanista di chiara fama, era un'esperta in particolare delle varietà retoromanze, incaricata dunque delle sintesi dei dati di quest'area linguistica per i primi due volumi dei tre dedicati alla fauna selvatica dell'*Atlas Linguistique Roman (ALiR)*.

1. Desideriamo esprimere un sentito ringraziamento ad Ingrid Gertrud Hoyer, sorella di Gunhild, per l'aiuto prodigato durante il penoso trasloco dei beni della studiosa, per trovare i documenti necessari a chiarire molti degli elementi che hanno permesso di illustrare la formazione, il percorso accademico ed appunto la lista delle pubblicazioni utilizzata in questa sede. La bibliografia di Gunhild resta comunque non facile da ricostruire in modo esaustivo poiché molti lavori, come vedremo, erano stati solo abbozzati dall'autrice o, se finiti, sono rimasti inediti ed il loro stato di avanzamento non è conosciuto al momento della redazione di questo necrologio.